

Regio (Provinciaal cultuurhistorisch belang)

Naam:	Maasvallei
CHW-code:	REMV
Ligging:	Brabant van de klei
Cultuurhistorisch belang:	De regio ontleent zijn cultuurhistorische betekenis aan de landschappelijke zonering van laag-, midden- en hoogterras. De verschillen in inrichting en het gebruik van deze zones zijn nog redelijk goed herkenbaar in het huidige landschap. Bijzondere cultuurhistorische waarde heeft het Maasheggengebied.
Essentiële aspecten:	In de regio liggen de volgende cultuurhistorische landschappen van provinciaal belang: MaasterrassenBeerse en Baardwijkse Overlaat . Dragende structuren in de regio zijn: De dorpen en akkercomplexen op het middenteras De Maasheggen met granslanden en zandpadenstelsel De kastelen en kasteelplaatsen De pleistocene Maasmeanders De oude en jonge zandontginningen op het hoogterras
Strategie:	1. Behoud door ontwikkeling of versterking van de samenhang van de dragende structuren van de regio. 2. De cultuurhistorische waarden van de Maasvallei in hun samenhang verder ontwikkelen, beschermen en toeristisch-recreatief ontsluiten. Dit geldt in het bijzonder voor de cultuurhistorische landschappen: "Maasterrassen" en " Beerse en Baardwijkse Overlaat" (grotendeels in gebiedspaspoort Maaskant). Dit kan door: bij de uitbreiding van dorpen en steden meer aandacht te geven aan het beeld van het dorp of de stad vanuit het landschap rekening te houden met belangrijke, vaak kwetsbare details, zoals steilranden en geulen, oude verkavelingen, sporen van oude wegen, oude heggen die karakteristiek zijn voor het landschap van de Maasvallei alleen ruimte te geven aan de ontwikkeling van teelten die het bodemarchief in de archeologische en aardkundig waardevolle gebieden niet aantasten afwisseling van kernen en open akkers op Maasterrasrug. 3. Het duurzaam en in samenhang behouden van het bodemarchief (o.a. door afstemming van het gemeentelijk archeologiebeleid) van het archeologisch landschap: "Maasvallei".
Beschrijving:	Langs de oostgrens van Noord-Brabant heeft de Maas zich ingesneden in het landschap. Hierdoor is een terrassenlandschap ontstaan met het laagterras (de huidige overstromingsvlakte), het middenteras (pleistocene meanders) en het hoogterras (het oude oppervlak). De pleistocene meanders, zoals de Vilt, zijn als geomorfologische relictten nog duidelijk herkenbaar in het landschap. Het lager gelegen westelijk deel van het gebied is mede gevormd onder invloed van de Raam die uit het zandplateau richting Grave stroomt. Kenmerkend voor de Maasvallei is het aanwezige micoreliëf. De regio kan in enkele smalle, langgerekte zones worden verdeeld. In de eerste plaats de Maas zelf, met de overstromingsvlakte langs de rivier. Verder bij de rivier vandaan vinden we het middenteras, dat bestaat uit oude Maasmeanders en kleine beekdalen. De derde zone betreft de hogere zandgronden, die vroeger bestonden uit heidevelden, moerassen en veengebieden. De inrichting en het gebruik van het gebied door de mens sluiten nauw aan op deze oorspronkelijke terreingesteldheid. In de overstromingsvlakte vinden we graslanden, met als perceelsscheidingen de Maasheggen. Een uniek cultuurhistorisch landschap. De dorpen liggen in een rij op enige afstand van de rivier op het middenteras. Deze zone werd vanouds gebruikt als akkerland. Vaak lagen de akkers in grotere complexen bij elkaar. De beekdalen, die het terrassenlandschap doorsnijden, zijn vaak nog als grasland in gebruik. Op de hogere gronden waren tot diep in de 19e eeuw uitgestrekte heidevelden en natte broekgebieden te vinden. Het landschap is er relatief vlak en open. De kernen Rijkevoort en St. Hubert liggen als 'eilanden' in het landschap. De grootste verandering heeft er plaatsgevonden in de hoger gelegen voormalige woeste gronden. Deze zijn in de loop van de 19e en 20e eeuw zijn ontgonnen en tot landbouwgrond en bos omgevormd. Daarnaast hebben de ontwikkeling van de infrastructuur en de uitbreiding van de dorpen tot gevolg gehad dat de verschillende landschapseenheden op deze hogere terrasrug wat minder duidelijk van elkaar te onderscheiden zijn en een deel van hun essentiële kwaliteiten zijn kwijtgeraakt. De landbouw is een belangrijke drager van het buitengebied. Intensieve vormen van landbouw (tuinbouw, boomteelt, maar ook intensieve veehouderij) zijn kenmerkend voor dit gebied. De belangrijkste recreatieve en toeristische ontwikkelingen zijn gekoppeld aan de Maas, het Maasheggengebied en aan de grootschalige ontzanding van de Kraaijenbergse Plassen. Een klein deel van de Beerse Overlaat valt binnen de regio Maasvallei. De omschrijving van dit cultuurhistorisch waardevolle landschap is terug te vinden in de regio Maaskant.